

INSTYTUT PÓŁNOCNY

im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie

ARCHIWUM
PAŃSTWOWE
W OLSZTYNIE

№ 27. Szczepno, na czwartek, dnia 1 kwietnia 1920 r.

„Mazur“

wychodzi 3 razy tygodniowo. Przedpłata za „Mazur“ przyjmują wszystkie urzędy pocztowe w całym Niemczech.

Mazur otrzymują także do czasu przedpłaty na życzenie darmo, jeżeli nie płacono za dotychczas.

Bóg z nami!

Wszystkim naszym czytelnikom

Wód opa

wysyłamy „Mazur“ mi desianiem 2 marek, kwat stanem 6 marek.

Adres nas : „Mazur“
Dom „Mazur“
nie naprzec
wszędzie drzewi

frzyje.

utrzymywali, a obu stron, a Jan 1. „Mazur“ wysłany pagórek przez b stolico. „Mazur“ tym ludzi oiaza, obl górek. „Mazur“ kobiety, także sobie pisaniami oczyma. Białowłosi duchon mieslnicy, którzy już pracę ukończyli. „Mazur“ komenderującym oficerem na czele. frzyje. Jeden z frzyjów nieco wyższy o innych, a człowiek, który na nim wi nieco bliżej od dwóch drugich sta. Przymocowana karta wymienia Jego n i przestępstwo, za które został utracon. Jezus Nazareński, Król Żydowski. Koń po lewej otwiera usta: „J ty jest Chrystus, ratuj się i nas. nierzę przyniosą oet i szubę: „Jesi Król Izraela, nierz teraz zostapi z frzyj wierzymy mu.“ Przedniejsi kapłani użeni w piśmie stawali i urągali mu szubę ratował, a samego siebie ratu mje.“

Władcy człowieka w środku otwiera „Dzieje, odpusć im, boć nie wiedzą, co c. Koń po prawej otwiera swoje „Wszystko ten nie złego nie uczynił. Wani minij na mnie, gdy przyjdiesz do frzyj twego.“

Trzy frzyje. Krzyż na lewo to młarstwo. Krzyż na prawo to ara. w środku to zbawienie świata.

Wód frzyjem Jezusa dzieła się drogi ludzkie. Wóje stanieli po lewej. Jezgo. Czy ealliem po lewej, czy nieco wój, to jedność. Stoisz wtenczas pod l tego, który swojemu zbawicielowi l blujnił umierające. Zaf pójdziesz tobie w na tamtym świecie?

Wóje postawisz się po prawej str pod frzyjem pokutującego łotra. „Wani minij na mnie, gdy przyjdiesz do frzyj twego.“ Jeżeli stałes czas dłuższy r mjeacu, natenczas pda cie jafas st. frzyj srodlowy. Z tego frzyja uszyjęsz głos, głos miły, najwładziejniejszy jafis kiedysłowiek uszyjęsz: „Zaprawdę powiadam tobie, dziś ze mną będziesz w raju.“

Trzy frzyje. Stanieli na chwilę pod temi frzyjami. W tym znaku zwycięzcy albo zgi nienie, błogosławienie albo osądzeni zostaniecie. Przez frzyj do korony albo do ciemnicy. Przez frzyj śmierć albo życie. Droga do ojczyzny prowadzi pod frzyja Jezusa.

Tajny radca konsystorski i Superintendent miejski Jan Quandt w Królewcu.

Gottlieb Linka z Bawroch.

W Dłzynie zmarł w poniedziałek w szpitalu w 55 roku życia śp. Linka z Bawroch, członek Rady Ludowej na powiat szczepieński i członek Rady Nadzorczej Banku Mazurskiego w Szczepnie.

Stoisz nad grobem człowieka, który za sprawę polską cierpiał wiele, bardzo e. Odrzucono go wyzwoleńcami, podburzano własnych robotów przeciwko niemu, szano go w obozie wrogim jako zdrajcę. Nie leżał się śp. Gottlieb Linka go. Śmiało stał na straży sprawy, którą za świętą, sprawiedliwą i zbawiającą dla ludu mazurskiego uważał.

Gdy Polska z grobą powstała pojechał wraz z towarzyszami do Warszawy, a potem do Warszawy, gdzie upominał się o słuszną sprawę ludu polskiego Mazurach. Gdy powrócił wtrącono go do więzienia, gdzie razem z Japałkami synem a także przez cztery tygodnie z robotorem „Mazur“ p. Jarcoszytem, wędził trzy miesiące. Rozkaz marszałka Francji generała Focha otworzył ro mazurskim wyznawcom polskości bramy więzienia. Wszedł i więzienia sta, chorą, sterany i zastarzany.

Obłąk. Głowa podniosła w górę. Czekaj na wolność nam wszystkim mioną. Dnia 21 stycznia br. przybył Linka na zebranie Rady Ludowej czynie. Przemawiał, przemawiał gorąco za Polską, a szpiegowie wysłani ił i czekali. Za chwilę wtrącony na salę ludzkie nampół dżicy, podburzeni, niedbacy, co czynią.

Na ulicy, przed domem „Mazur“, napadnięto na Linkę. Wosnpaty 139 na głowę Linkę. Zamato się grube lasły na głowie niosącego. spłwiała mu po twarzy. Wznowił żywn dowiół się do mieszkani pana słemskiego. Tam znalazł opiece i pomoc lekarstwa. Utrwał się długi przed groźcami mu śmiercią napastnikami. Chory był, ciężko chorą. Za dnictwem Wysokiej Komisji Realizacyjnej wywieziono go do szpitalu w Dł. le, gdzie po operacji doznał zgonu.

Wieraj mu ta ziemia, którą tak ułochał, leżał będzie.

Pogrzeb odbędzie się dziś w czwartek ze szpitala Panny Maryi (lenhospitał) w Dłzynie.

Ogłoszenia urzędowe.

Rozporządzenie nr. 10.

Wobec teraźniejszej sytuacji są strejki i wszelkie namówienia do strejków przez mowy, pisma lub czynny wzbronione.

Dłzyna, dnia 23 marca 1920.

Mieżysojusznicza Komisja dla Dłzyna.

Obwieszczenie.

Komisja Mieżysojusznicza uznaje pana Zenona Lewandowskiego, mianowanego przez

Krąg Polski w Warszawie, Konsulem Generalnym terenu plebiscytowego.

Komisja Mieżysojusznicza.
Bennett, pułkownik.

Ogłoszone.
Dłzyna, dnia 11 marca 1920.
Nadburmistrz.
Zulch.

Abonujcie „Mazur“
na kwiecień, maj i czerwiec!

BIWALCZYNIA
W OLCZYŃCACH
M. MAZUR

Sprawy plebisytowe.

Mazury głośne w świecie.

Gwałty na Mazurach odbijają się znowu głośnie w świecie. W sejmie polskim w Warszawie stawili posłowie polscy wniosek nagły w sprawie gwałtów niemieckich na Mazurach. W Warszawie odbyło się wielkie zgromadzenie, na którym przemawiali naoczni świadkowie owych gwałtów na Mazurach, mianowicie w Szczepnie, Rławie i Ribortu. W Poznaniu odbyło się w gmachu osadniczym wielkie zgromadzenie w sprawie Mazur, w którym wzięło udział około 10 000 ludzi. Przemawiali także osoby, które widziały gwałty niemieckich żołdaków na Mazurach i na Warmii. Zgromadzeni żądali usunięcia tych urzędników, którzy wrogą są dla polskości usposobieni. Żądano także usunięcia „Sicherheitswehr“.

Nowe gwałty w Wielbarku.

Z Wielbarka donoszą, że w aptece pana Bedera wzbili podbiegnięci ludzie w nocy szubry. Sprawców dotychczas nie wzięto. Roszki tych wydrasów ponosić powinno miasto.

Listy rektora Mazura.

Listek pierwszy.

Kochani Bracia!
Dla potrzebą robotów, a mianowicie czepelnika z Dmny na jego list od 21. 3. 20. Wosza Komisja Wiedziarska i Wosza wydział w „Antikles Schulblatt“ następująca czepelnika:

1.
Kazporządzenie Komisji Wiedziarskiej nr. 2 z dnia 18 lutego 1920 postanowiło niemiecki i polski jeździć na równi stopie.
Komisja to raportują, że rolni nauczyciele w dalszym ciągu przesłanują swoje dzieci szkolne po polsku mówiące.

To musi natychmiast ustać.
Ci nauczyciele, przejęciwo którym wniesione będą uzasadnione sżargi, zostaną wydaleni z urzędu.
podd. Bennett, pulkownik.
Fontanges.

2.
Doniesiono nam o nauczycielach szkolnych, że biorą udział obecnie w propagandzie i forsują za swego stanowiska, aby wymierzać wpływ na dzieci lub na rodziców. Niektórzy mieli nawet rozdawać w szkołach broszury (pisma) polityczne.
W podobne wypadki nie mogą być tolerowane. Komisja Wiedziarska wymaga, żeby nauczyciele szkolni nie nadużywali w ten sposób swego stanowiska. Komisja postanowiła ich w smogu dawać stanowiskach jedynie dla tego, żeby mogli dalej spełniać obowiązki swój wychowania młodzieży.

Komisja gotowa jest pozbawić urzędu wszystkich nauczycieli, którzy nie zastosują się do jej instrukcji.

Kontroler dla spraw prawnych, szkolnych i kościelnych.
podd. Fontanges.

Listek drugi.

W sprawie nabożeństwa.

Szanowna Redakcjo!
Stuszenie „Stary Mazur“ w nr. 35 o tościolach i „Tanzjaalach“ pisze: „Terazniłnym przewrotołm nieogłto za wiele pieśni w „Tanzjaalach“, ale nawet i za wiele tościolów jest. Dla czego nie odbudowano tościola w Cłku? No, pozostałe mury miały być świadectwem moskiewskiego barbarzyństwa. A dla czego tościola w Kalinowie nie odbudowano, choć go „faterlandskie“ fanony potłukły? Wóże Paweł Markowski z Stomętna na to co będzie mógł powiedzieć.
Z pozdrowieniem
Rektor Mazur.

Rewolucja w Niemczech.

Nowy rząd.

Prezesem ministrów i kanclerzem został socjalista Müller. Parlament zwołano będzie dnia 29 marca o godz. 10 przed południem. Prezesem ministrowi pruskiego został Graf, socjaldemokrata. Będą socjaldemokratów zasiadać będzie w tem ministerstwie.

Nowy rząd godzi się na wysiętko, co robotnicy żądają. Wójsko w Westfalii i Nadrenii ma pozostawić armię czwartą w spokoju.

Ludendorff.

Coraz jaśniej się wyrażuje, że Ludendorff popierał nieistniejącą armię Kappa, lecz namet wywodzi do wprawy („Durchhalten“), gdy Kapp chciał się z tej awantury już przeciąć wycofać. Coprawda diktatura jego nie długo, gdyż tylko 5 dni (od 13 do 18 marca) trwała. Berliniać mówią teraz, że Ludendorff z upadkiem owego „pułku“ przejął drugą wojnę.

Najmniejszą sądzisz w Lipsku prowadził z pospiechem sięgając w sprawie wywołania znanej ruchawki. Tymczasem przygotowana dwie główne podpory osławionego Kappa, t. j. generała Luttwiga i admirała Trolbe. Dla tego osadzone ich w tal zwanym atencje ochronnym.

Kto rządzi teraz w Niemczech?

Związki robotnicze rządzą. Bez przzwolenia tych związków nowe ministerstwo utworzyć się nie może.

Komitet armii czerwonej w Duisburgu

wywna do „walki na śmierć i życie z rżdem Eberta. W Ebera trybunał rewolucyjny rozpoczął swoją działalność. Ameryka, Anglia i Włochy nie chcą przysłać rełt i pomagać Niemcom pobicić armię czerwoną.

Polska.

Wolszewicy pobici.

Wolszewicy pobici. Odenywa ich nie przyniosła skutku. Układy pokojowe pomiędzy Polską a bolszewikami rozpocząć się mają dnia 20 kwietnia.

Zwrot skradzionych maszyn.

Dla zwroczenia Polacie zabraną i wwiezioną podczas okupacji bolsj Kongresowi maszyn wszelkiego rodzaju musiał rząd niemiecki utworzyć osobny urząd pod nazwą „Reichslieferungsmission“. Jedaniem jej będzie zajęcie się zwrotem wszelkich przez niemieckie władze okupacyjne obywatelom państw sprzymierzonych zabraną przedmiotów.

Pilsudski marszałkiem Polski.

Naczelnik Państwa Polskiego general Pilsudski został marszałkiem Polski.

Co się dzieje w świecie.

Pojęzła we Francja.

Wógnit wewnętrznej pożyczki państwowej jest nadzwyczaj pomysłny, co wplątuje rozwój poczucia narodowego. Pojęzła niosła aż 18 miliardów franków. Suma ta w czasie powojennym wprost olbrzymia.

Dania

zajmie pierwszą dzielnicę, która jej przypada na podstawie wyniku plebiscytu, dnia 1 kwietnia br.

Nowiny z Mazur i Prus Wschodnich.

Sp. Pinta. Naszem zdaniem powinna nastąpić sełcza zwłot, ponieważ on przed pobiciem był zdrowy, a choroba i śmierć nastąpiła po pobiciu. Jak daleko stoi sprawa

z wotowaniem procesu sprawcom pogromu Rado Radowej w Szczepnie? Odpowiadaj na to pytanie jest bardzo pojedana.

Ksieża Wandereita podobno z urzędu jako redaktora „Der Preussische Volksfreund“ za to, że specjalnie „Dolagerung“ donosi o tem „Deutsche Zeitung“ w nr. 4. „Der Preussische Volksfreund“ jest redagowany bractwem „Pruskiego Oglupiciela Rado“.

Nie dziwicie się Czapelnicy, że nie odpowiadamy na wasze listy, zamieszczane w „Prusim Oglupiciu“. Wó pierwie „Wielki Drogich“. A po drugie artykuł „Wielkiego“ są tak głupie, że na odpowiedzi sążda jesteście czasu i papieru. Tacy ludzie, którzy w polskim piśmie po polsku na polskobici sążają, to są idyoty, a ci idyoty należą do Kortowa.

„Mazura“ zawsze jeszcze na wszystkich pocztach zapisywać można. Kto się spytaj z zapisaniem naszego pisma ten sążdał woje „Mazura“ na pocztę „mit Nachlieferung vom 1. 4. 20“. Wózja musi mu dostarczyć wójskie numery, które po pierwowym wojsku.

Kto chce, temu wójskie listy numerów „Mazura“ na próżno do rżdnia. Wóch sążda się o to doczytują.

W Działdowie sążdał komuś nowo z wójskiem się to „Mazura“ miał jak najmniejszą częstotliwość wójska rżdnia.

Zamigajło się to „Mazura“ miał jak najmniejszą częstotliwość wójska rżdnia. Zamigajło się to „Mazura“ miał jak najmniejszą częstotliwość wójska rżdnia. Zamigajło się to „Mazura“ miał jak najmniejszą częstotliwość wójska rżdnia.

Duże Losing. Rżdnia. Wójskie Plechka nie sążdał jest na polskie pismo. Z tażalnicą głośni, że polskie pieniądze nie wartę i że ludzie polskie pieniądze na ofiarę dawac nie mają. A co wartę papierki niemieckie. Za pieniążką za te papierki nie ude dawają. Rżdnia w Losingach wóch jest tal bogaty, że pieniądze ludu polskiego wóch nie sążdał jest na polskie pismo. Rżdnia w Losingach wóch jest tal bogaty, że pieniądze ludu polskiego wóch nie sążdał jest na polskie pismo.

Ein Verdacht.

In Johannesburg passierte etwas furchtbares, etwas unerhörtes, etwas schreckliches. Man hört und liest:

Die Kreisstelle des Malurenbundes in Johannesburg hätte gerichtet, daß Herr Student aus der Kreisstelle in Adict bei Krup in „däslischen Verdacht“ stand — dort, dort! — polenfreundlich zu sein. Herr Student, ein „struktureller Offizier, ein ferndeutscher Mann, aus weiler deutscher Familie“. Aber Gott sei gedankt, das Vaterland ist gerettet. Die Kreisstelle des Malurenbundes in Johannesburg hielt fest, daß Herr Student auch „nur den bloßen Verdacht der Polenfreundlichkeit als schwere Beleidigung ansehe“. Und es wird nicht die Kreisstelle des Malurenbundes Kreisgruppe Johannesburg unter dem 15 März 1920. (Johannesburger Zeitung Nr. 37)

Ich habe als Sanitätsleiter jetzt oft mit leidenschaftlichen Offizieren gesprochen. Einer von diesen Offizieren wohnt sogar in Johannesburg. Er interessiert sich für die polnische Sprache. Das „Was nützt“ und „Die Kreisstelle“ von General Sienkiewicz gleichen, behaupten einen richtigen polnischen Grundbesitzer, kennt den „Vaterland“, laumte ich einmal das „Loblied der Polin“ in den Bart hinein und kannte persönlich mich den berühmten Herrn Kaiser. Mein Gott! Ich fittere! Hoffentlich ist der Offizier sein Geheimnis gewahrt.

Das ist das Lied von dreien Männern des Johannesburger Malurenbundes.

„Noch ist Deutschland nicht verloren“.

R. Jaroszyński — Detelsburg.

Recerów

poszukujemy. Pensya wysoka, nadatrzycowa.

Wydawnictwo „Mazura“.

INSTYTUT PÓŁNOCNY

im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie

ARCHIWUM
PAŃSTWOWE
W OLSZTYNIE